

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

O serbare în România.

Cel mai înalt așezământ de cultură românească, numit Academia Română, și-a ținut adunarea obișnuită în fiecare an, cu prilejul căreia se împart premii pentru lucrări mai deosebite scrise în limba românească. Academia Română s'a înființat în cele dintâi zile de stăpânire ale regelui Carol, având de scop, ca să răspândească dragostea pentru limba și cultura românească de pretutindeni. Mare zel a dovedit înțeleptul rege al României, care în fiește care an venia însuși și sta de față la ședințele Academiei, îndrumându-o cu sfatul și cu fapta în toate lucrările ei mai însemnate. Ca membrii sunt aleși la Academia Română cei mai luminați fii ai neamului nostru din toate ținuturile românești, avându-se în vedere la alegerea lor cărțile însemnate, pe cari le-au scris și folosul ce l-au adus cu ele. Și Românii din Austro-Ungaria și-au avut reprezentanții săi în Academia Română. Așa spre pildă, dintre cei cari au murit, ținem să amintim pe Timoteiu Cipariu, marele învățat dela Blaj, Gheorghe Bariț, întemeietorul gazetăriei noastre, Vincentiu Babeș, Ioan Pușcariu, Iosif Vulcanu, tot atâtea nume, cari vor rămănea neperitoare, iar dintre cei, cari sunt în viață pe canonicul I. Moldovan, Andrei Bârsanu și Sextil Pușcariu.

Și în anul acesta s'au întrunit membrii Academiei Române la București, în frunte cu președintele ei Dr. C. Istrati, care în discursul său de deschidere, l-a rugat pe regele Ferdinand, ca să sprijinească lucrările Academiei, cu aceeași dragoste, ca și marele său înaintaș de pe tronul României. La aceasta vorbire a răspuns apoi Majestatea Sa, regele României Ferdinand I, spunând, că se simte fericit în

clipa aceasta, când poate fi de față și își poate pune puterile sale în slujba culturii obștești, scoțând la iveală cu deosebire iubirea, pe care trebuie să-o arăte fiește-care Român pentru limba și cultura românească.

Iată ce a zis regele vorbind despre aceasta:

Să lucrăm deci neconținut cu gând curat pentru dezvoltarea tot mai largă a culturii neamului; să nu cruțăm nici timp nici muncă pentru a cunoaște cât mai amănunțit istoria lui — călduză nepretulită pentru a ne cunoaște pe noi înșine, — să cultivăm și să păstrăm cu sfinte gelozie limba noastră, să ne îndelețnicim a-i da în scrierile noastre și în vorbire chipul cel mai curat; să ne ferim de strălucime pentru cari vom găsi în cuvinte bogata comoară a limbii românești; lucrând astfel nu numai că facem lucrare culturală, ci împlinim și un act de patriotism. Academia are frumoasa menire de a da pilda cea bună în această privință.

*

După discursul Regelui care a produs o mare impresiune, s'au citit rapoartele cu privire la scrierile premiate. S'au dat premii următorilor autori:

Premiul Eliade Rădulescu (5000 lei) d-lui G. Galațion pentru scrierea sa „Biserica din răzoare” nuvele și schițe.

Premiul Năsturel (4000 lei) d-lui Mihail Codreanu pentru scrierea sa »Statui» (sonete).

Premiul Demostene Constandini de (4000 lei) d-lui Mihai Șerban pentru scrierea sa „Problemele noastre social-agrară”.

Din premiul Adamache lei (2000) d-lui Const. Gane pentru scrierea sa: Amintirile unui fost holeric.

D-lui I. Dragoslav (lei 1500) pentru scrierea sa „Povestea trăsnetului” (poveste de Crăciun).

Lei 1500 d lui M. Lungianu pentru scrierile sale „Zile senine” și „Insăilări”.

Premiul Năsturel de 5000 lei d-lui S. Păscu pentru lucrarea sa „Sufixele de formare a cuvintelor în limba românească”.

Din premiul Neuschatz de 4000 lei învâțătorului Pantelimon Diaconescu pentru scrierea sa «Despre industriile casnice țărănești».

Ședința se ridică la ora 4 și jum.

După ridicarea ședinței MM. LL. RR. au binevoit a se întreține câtva timp cu membrii Inaltei Instituțiuni culturale.

Italia dojenește statele din Balcani.

Jurnalul „Berliner Tageblatt” publică din Lugano, o telegramă în care se spune, că în Roma a sosit o deputație sârbească pentru de-a ridica pâră împotriva Greciei și României, cari ar trebui să stea alături de ea. Această deputație crede, că va reuși Italianilor să adune sub o pălărie pe toate popoarele din Balcani. Spre scopul acesta ar trebui mai întâiu, ca Bulgarii să se lase de Macedonia.

Totodată e limpede, că guvernul italian privește cu îngrijorare deosebită la dezvoltarea întâmplărilor din peninsula balcanică. Gazeta „Corriere della Sera” pare a fi mai îngrijată din această pricină. Ea ceartă încă odată aspru pe România, deoarece, de și antanta (Franța, Anglia, Rusia, Italia) îi făgăduiește împlinirea alor 95 la sută din dorințele ei și și față de celelalte cinci procente arată bunăvoință, totuși nu vrea să între în războiu. Această încăpăținare a României, de-a lăsa să treacă prilejul nefolosit, poate să aibă drept urmare, ca România să nu capete nimic. Fără îndoială Românii se tem, că Rușii se vor întinde mai târziu în dauna țării lor. Ei se mai tem și de aceea, că biruind Rușii, trecerea liberă prin Dardanele va fi oprită. Totodată România nu a uitat rănile ce i le-a pricinuit răpirea Basarabiei și tocmai de aceea, Rusia trebuie să fie cât se poate de îngăduitoare față de ea. Chiar și Serbia este un spin în coastele Țării Românești. Cu un cuvânt, Balcanii se înfățișează, în fața antantei, ca o icoană posomorâtă. Așisderea Bulgaria nu vrea să facă un singur pas împotriva Turciei, dacă nu-i dă chizeșie antanta în Macedonia. Spre nenorocul antantei, atât Serbia, cât și Grecia sunt deopotrivă de dornice după cuceriri. Un diplomat sârb a zis în Roma urmă-

toarele: „Eu sunt din Belgrad dar ași dori să-i văd mai bucuros pe Austriaci în Belgrad decât pe Bulgari în Monastir“. — Iar un diplomat grec a spus „Dacă Monastirul e sârbesc, treacă, meargă, dar nu vom îngădui nici odată să fie al Bulgariei“.

Toată nădejdea antantei este că întâmplările, ce vor urma, vor fi în stare să-i urnească pe toți din loc și să-i unească.

Tratatul ruso-român și presa italiană.

Ziarul italian »Idea Nazionale« nu recunoaște însemnătatea învingerii austro-germane în Galiția. Totuș prevede că această învingere poate pune pe gânduri atât pe bărbății de stat români cât și cercurile politice din București.

...Citar și nenorocul Rușilor în Galiția folosește dorințelor poporului român și vedetelor oamenilor săi politici, căci această înfrângere a aliatului dela răsărit poate înlesni tratativele conduse de celelalte puteri aliate la Petrograd, îndemnând pe Rusia să fie ceva mai îngăduitoare față de unele puncte cerute de România.

Ziarele oficiale cred că neînțelegerea dintre România și Rusia... nu ar fi așa de grea, mai ales că... Rusia în urma apăsării Italiei, Franței și Angliei ar fi gata să cerceteze cererile României prietenește.

...Ziarele oficiale adaugă că nu ar fi rău ca prietena noastră România să abordeze mai bine primejdia ce poate să fie pentru interesele sale, acele cereri, cari sunt poate cam mari, pentru că nu numai de împotriva Serbiei și Rusiei e vorba, dar primejdia ar putea să se ivească printr-o schimbare neașteptată în politica dela Budapesta.

Germania și cererile României.

O declarație a ministrului de externe german.

Suntem în măsură de a afirma că guvernul român a luat Sâmbătă cunoș-

tință de următoarea declarație făcută de d. von Jagow, ministru de externe al Germaniei, unei însemnate persoane politice românești:

„Guvernul german este hotărât a sprijini cu greutate cerințele României și să facă totul pentru ca România să primească ocuparea îndată a întregii Bucovine, a întregii Basarabii, vale Timocului și un statut pentru Transilvania, în felul cum este statutul pentru Croația.

„Guvernul german privește cu o deosebită simpatie lucrarea de a-și cere drepturile ei a României. El dorește o Românie puternică, stăpână neșarmurită ce gurile Dunărei și cu stăpânire deplină a celor ținuturi cari au făcut o dinioară parte din moșia românilor.“

„Moldova“.

Schimb de telegrame. Biroul ungar de corespondență comunică următoarele:

Ziarului »Pester Lloyd« i se anunță din Haga: Incepând de ieri decurge un viu schimb de telegrame între Țarul și președintele republicii franceze Poincaré.

Se vestește, că Poincaré vrea să-l înduplece pe Țar, ca să facă cât mai largi concesii în favorul României.

Credință și supunere.

În congregația, ce s'a ținut Lunea trecută la Sibiu, Dl asesor Nicolae Ivan a făcut următoare declarațiuni:

Ilustritatea Voastră! D-le comite suprem! On. adunare a comitatului!

Credință către tron și dinastie, iubirea de patrie, au fost totdeauna însușiri ce nu se pot trage la îndoială ale poporului român.

Dela izbucnirea războiului european și până azi, — am dat probe grăitoare că am știut să ne împlinim datorințele de cetățeni, — umăr la umăr cu ceilalți compatrioți, am adus pe altarul patriei jertfe de sânge, floarea neamului, jertfe în avere și devotamentul sincer, cu care am înfruntat toate greutățile pricinuite de războiu.

Le-am făcut toate acestea și le facem ca să asigurăm și garantăm pentru timpuri îndepărtate întregitatea patriei, ca în viitor la adăpostul păcii, fe-

riți de primejdi externe, să ne împărțăm de roadele civilizației și culturii, cari sperăm că se vor înstăpâni tot mai bine pe plaiurile țării noastre.

Le-am făcut și în nădejdea, că drept răsplătă a sângelui vărsat, cu vremea a vor triumfa și principiile de egală îndreptățire, — temelile cele mai puternice ale tronului — și fericirea tuturor cetățenilor, fără deosebire de lege și limbă.

Înmulțindu-ni-se dușmanii, vom continua a aduce pe altarul patriei cu acelaș devotament jertfele ce ni se cer, ca să ducem steagul monarhiei la biruință. Loialitatea noastră și cinstea noastră politică nu sunt vorbe deșerte, ci sunt virtuți concreșcute cu toate firele vieții noastre naționale, ceea ce cu prisos am dovedit în decursul veacurilor. Această declarație sărbătorească o fac în numele publicului românesc din comitatul Sibiiului, al cărui tălmăciu fidel am onoare să fiu.

Telegramele războiului.

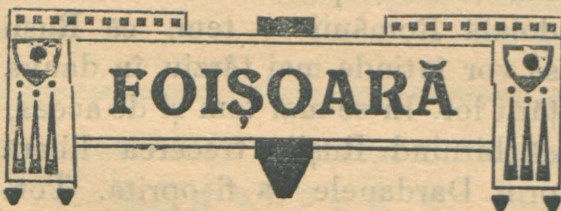
Situația în nordul monarhiei.

Budapesta, 9 Iunie. Din marele cartier general al nostru se comunică:

Pe valea Nistrului superior, precum și între Prut și Nistru luptele continuă. Armata generalului Pflanzer-Baltin câștigă teren și mai departe spre nord. Coloanele noastre în ofensivă au înaintat în lupte neîntrerupte până la Ober-tyn și la înălțimile, cari se ridică spre sud dela Horodenka. Pentru ca trupele din aceasta armată, cari lupta, pe teritoriu galițian să poată înainta cu izbândă, li s'au alăturat și în Bucovina o trupă, care trecând Prutul a respins spre vest dela Kotzmann mari forțe rusești. Dealtcum situația la nord e neschimbată.

La granițele italiene.

Pe frontul dela Isonzo am zădărnicit încercările noi ale dușmanului de-a trece la noi pe la Piava Gradiska și Sagrado. În regiunea Flitsch, precum și pe piscurile dela Krn, spre est dela pasul Plöcken luptăm mai departe. De asemenea continuă luptele de artilerie și în regiunea hotarului tirolez. Pe teritoriul Tonale atacul dușmanului s'a izbit de împotrivirea vitezelor noastre trupe de siguranță.

DOMNICA.

—*

Domnica este o fetiță de opt ani. Înălțuță cu ochii mari, negri, sulegetă. Stau să jur că dacă ar fi întâlnit-o cel mai mare zugrav român, Grigorescu, ar fi oprit-o în drum și iar fi zis: «Vino, să-mi stai să aștern fețișoara ta pe pânză», și ar fi lăsat-o urmașilor, să se oprească și ei, ca în fața unei icoane, în fața Domnichii, cea de pe pânză.

De câteori mă întâlneam cu Domnica pe ulițele satului, îi puneam dreapta pe creștet, o mângăiam pe obrăjori și o întrebam, privindu-i în ochii cuminiți: »Ce mai faci, Domnico? Ea se uita ia mine ca un puișor golaș, plin de încredere în aripile ocrotitoare ale mamei sale, și răspundea: «Bine». În acest «bine» era închisă

o lume întreagă de curăție, de bunătate, de adevăr. Prin cuvinte nu se poate tălmăci ce spunea acel «bine».

Așa, pe de departe, vreau să lămuresc »binele» Domnichii, descriind cum ne-am petrecut, odată, împreună la începutul primăverii.

Infloriseră pomii. Ce mândrețe de flori roșii daseră merii din grădina noastră! Ineșeau să-și arate capul floricelele. Un miros de flori și o viață împrejurul lor — de par'că ai fi beut un vin tare, care te silește să stai puțintel cu capul aplecat, întrebându-te: aud eu bine? Ce zumzet s'a pornit? Erau albinele, cari căutau cu sârg dulceața din florile grădinii.

Stam cu Domnica în grădina noastră și ne bucuram de viață. Zumzetul albinelor, mirosul florilor, cerul, verdeța din grădină — toate ne îndemnau să trăim.

S'a apropiat un noruleț de noi, de-asupra capetelor noastre. Și a început să plouă. O ploaie mărunță, căldică. Soarele, pe de altă parte, cuprindea cu razele sale câmpul, pâlănul, fundul grădinii. Nu-nai de-asupra noastră ploua.

„Iși bate dracu' nevasta,“ mi-a zis Domnica, gureșe, și a început să cânte. Iși mișca

piciorușele goale, ascunzându-le câteodată sub haină, și cânta vesel:

„Treci ploaie, călătoare
Că te-ajunge Soarele
Și-ți taie picioarele —
Cu un mai,
Cu un pai,
Cu săcurea lui Mihai,
Cu toporu' omulii-
Taie capu' Domnului...“

Par'că ar fi ascultat ploaia de boscoadele Domnichii — a încetat dela o vreme.

— »Vezi?«, m'a întrebat Domnica, mândră.

Nu se putea să nu faci pe voie Domnichii — chiar noruleț de primăvară să fi foat!..

Și totuși — odată a ajuns-o pe Domnica o lovitură grea, pe care n'a putut-o alunga ori cât ar fi cântat ea »Treci ploaie«...

Ploaia, care avea să cadă, a fost o furtună..

* * *

Tatăl Domnichii a plecat la războiu, dela început. A plecat și — dus a fost. Zilele trecute a primit nevasta lui o telegramă, care-l spunea că bărbatul i-a murit într'un spital din țară, în urma rănilor căpătate.

O escadră de aeroplane de-a noastră a bombardat eri arsenalul dela Kragujevacz, precum și institutul pirotehnic. După cum au constatat noi s'a iscat acolo foc în două locuri. Aviatorii noștri s'au întors nevătămați. *Höfer.*

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta, 10 Iunie. Spre sud dela Nistru Rușii au câștigat iarăș teren. În multe lupte de urmărire aliații au ajuns eri victorioși până la linia Kulatkowce-Kovsov, spre nord dela Komea și au ocupat înălțimile dela Ottynia. Seara am cuprins orașul Stanislau și am plecat mai departe spre Halici. În decursul zilei am făcut prizonieri aici 5570 de soldați dușmani. În Galiția și în Polonia n'a fost vre-un eveniment mai important.

La granițele italiene.

Am respins primul atac mai mare, pe care o divizie de infanterie dușmană l-a îndreptat în contra capului de pod dela Görnitz; dușmanul a suferit pierderi grele. În urma focului nostru de artilerie Italianii s'au retras find nevoiți să-și părăsească mai multe tunuri. Aceeaș soarte, au avut-o și încercările de atac ale dușmanului la Gradisca și Monfalcone. La hotarul carintian, spre ost dela pasul Plöcken, pe teritorul forturilor carintiane și tiroleze se dau reciproc lupte de artilerie.

La granița dinspre Sârbia se dau numai ici-colea câteva ciocniri și focuri de artilerie mai neînsemnate. La Koryto am împrăștiat o bandă de muntenegri, cari au apărut acolo în uniforme austro-ungare. *Höfer.*

Budapesta, 11 Iunie. În Galiția de sud-est și în Bucovina armatele aliate continuă cu succes urmărirea forțelor rusești din sudul Nistrului. Trupele, cari fac parte din armata lui Pflanzer lau slungat pe dușman spre nord dela Ottynia, precum și din pozițiile dela Obertyn și Horodenka și înaintează spre Nistru, țărmlul stâng al căruia Rușii se nizuiau să și-l țină. Nemijlocit spre ost dela Cernăuți, unde Ruși își mențin încă un singur loc pe valea Prutului, trupele noastre au respins după o luptă scurtă un atac dușman.

Dealtmintrelea la nord situația e neschimbată.

La granițele italiene.

Alaltăeri am respins pe toate fronturile toate atacurile dușmanului. Noua eșire a dușmanului îndreptată în contra unei părți din ca-

pul de pod dela Görz s'a izbit de focul landwehriilor dalmatini. Deasemenea a rămas fără rezultat atacul dușmanului îndreptat în contra noastră spre nord dela Ronchy. Pe frontul dela Isonzo ține încă lupta de artilerie. Eri după amiază am respins la hotarale carintiene un atac mai violent și unul mai slab, pe care dușmanul le-a îndreptat în potriua noastră pe înălțimea Freikofel resp. pe linia Wolay-Tonale. Eșirea pe care o divizie italiană a îndreptat-o în contra noastră inyadând în Tirol la Cortiandompezzo, s'a izbit de pozițiile noastre dela Pentelstein. Atacurile de aici precum și luptele de noapte dela Landro s'a sfârșit deasemenea cu retragerea dușmanului. Mai departe pe granițele tiroleze decurg lupte neîntrerupt de artilerie dându-se și mici ciocniri cari se sfârșesc bine pentru noi. *Höfer.*

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 10 Iunie. Pe câmpul de operații dela vest: Lângă Souchez și Neuville luptele continuă. Spre sudost dela Souchez am zdrobit în germene fiecare încercare de atac franceză. Spre vest de Souchez, în regiunea fabricii de zahar Francezii au înaintat câțva. Atacurile franceze îndreptate în contra pozițiilor noastre situate spre nord dela Neuville s'au izbit de focul nostru. În luptele de tranșee, spre nord dela Neuville am rămas învingători. Spre nordost dela Hebuterne am zădărnicit înaintarea și pe mai departe a Francezilor. În decursul luptelor din urmă am făcut prizonieri 200 de soldați francezi. După exploziile succese din Champagne am ajuns în posesiunea mai multor tranșee dușmane situate spre nord dela Hurnus, în ținutul Souain. În acelaș timp spre nord dela Lemesnil am luat cu asalt câteva poziții franceze pe un front de 200 de metri și ni le-am menținut cu toate contra-atacurile de noapte ale dușmanului. Aici am capturat o mitralieze și patru putoare de mine. — În partea ostică a locaiității Bois-de-Prêtre a rămas în mâinile dușmanului o parte de tranșee dintr-o poziție de a noastră, care se afla prea înainte.

Pe câmpul de operații dela ost: Spre sudost dela Savle Rușii au început eri un viu contra-atac, pentru ca să ne împedeze de a înainta. N'au obținut însă, decât numai câteva rezultate mai mici. Prăzile noastre de războiu din aceste două zile din armă sunt 2250 de prizonieri și două mitralieze. Dușmanul și-a adus întărituri în contra manevrei noastre de incunjurare

dinspre ost dela Dubissa, din care cauză aripa noastră s'a retras, neconturbată de dușman, pe linia Betygole-Zoginie. Cu ocazia atacurilor spre sud dela Njemen, precum și cu prilejul urmărilor am făcut începând cu zina de 6 Iunie n. 3020 de prizonieri ruși și am capturat două drapele, 12 mitralieze, mai multe cuine de tabără, precum și multe cară.

Pe teatrul sudostic: Spre ost dela Przemysl situația e neschimbată. Spre sud și sudost dela Lemberg au înaintat noi puteri rusești din direcția Nikolajev-Rohatin. Atacul acestora însă a fost respins de unele părți din armata lui Linsingen pe linia Litinia (spre nordost dela Drohobița) între Zurawno și sectorul Nistrului. Spre ost dela Stanislau și lângă Halici luptele de urmărire sunt încă în curgere.

Berlin, 11 Iunie. Pe câmpul de operații dela vest: Am respins eșirile dușmanului îndreptate în contra noastră spre nordost dela înălțimea Loretto, precum și atacurile în contra pozițiilor noastre situate spre nord și sud dela Neuville. Spre sudost dela Hebuterne și la Baumont l'am respins pe dușman și eri și el azi noapte.

Francezii au înaintat puțin pe drumul Serre-Mailly.

În Champagne Francezii au încercat să-și recucerească tranșeele pierdute în 9 l. c. însă atacurile lor îndreptate în contra noastră cu mari forțe și pe un front lat, — pe linia, ce se întinde spre nord dela Lemesnil, Beau — Sejour și Fernes — s'au izbit de focul nostru suferind dușmanul pierderi mari. Am zdrobit apoi în germene încercările reînnoite ale dușmanului de a ne ataca în cursul nopții.

Pe câmpul de operații dela ost: Pe valea Dubiței inferioare și spre nordvest dela Aeragole am respins mai multe atacuri rusești și am făcut prizonieri 300 de soldați dușmani!

Pe teatrul sudostic: Situația trupelor nemțești cari luptă în Galiția e neschimbată.

Înțelegerea Statelor-Unite cu Italia.

Rotterdam. — În America și țările neutrale a făcut mare mirare un articol mai nou publicat de „New-York-Times” despre războiul Italiei. „New-York-Times” ocupându-se cu aceea parte a lucrului care interesează în primul rând Uniunea, statorește că în Statele-Unite trăiesc 800.000 de Italiani obligați la serviciul de arme și aceștia se ocupă mai cu seamă în ținuturile nordice cu agricultura. Lucrători de pământ fiind în Statele Unite cea mai mare parte

Acum e Domnica fără de tată!

Am întâlnit-o pe drum și pentru întâia dată în viață mi-a venit să o ocolesc. Să nu mă vădă eu o lacrimă în ochi. M'am stăpânit, m'am apropiat de ea și i-a pus dreapta pe moalele capului.

— „Domnico!”

Ea, mititica, și-a ridicat ochii spre mine, speriată, ca un pui de cerb fugărit. Privirea ei mă întreabă: «Ști și D-ta?»

Nu mi-a mai spus: „E bine!”, nici eu n'am întrebat-o: „Ce mai faci?” — căci răul — răul era prea aproape de Domnica.

Am luat-o de mână și ne-am așezat pe o bancă, ca doi prietini vechi și buni.

— „Tu, Domnico, ești fată mare acum” — i-am zis eu. Fetița de opt ani caută să înțealeagă ce vreau să-i spun. »Ai rămas singură, cu mama. — S'ascuți de mama».

— „Da”.

— „Tot ce-ți spune ea să faci”.

— „Da».

A urmat o tăcere mai lungă. Primăvară — viață împrejurul nostru, și noi trebuia să vorbim de moarte!

De-odată a tresărit Domnica, ca dintr'un vis greu — a privit țintă la mine și m'a întrebat:

»De ce-a trebuit să moară tata?» La întrebarea asta m'am așteptat. Căuta și Domnica să dea răspuns întrebării pe care și-o pun sute de mii de copii acuma, în toate țările, cari se războiesc: De ce-a trebuit să moară tată?

Sta Domnica cu o bucată de pâine în mână — i-o dase mama ei mai 'nsinte, să aibă ce îmbuca.

Cum să-i fi lămurit mai bine moartea tatălui ei, decât prinzând prilejul binevenit de apovesti despre coaja de pâine din mânuța ei? Am prins în brațele mele pe copila fără de tată, am adus-o aproape de inima mea și i-am spus cuvinte însângerate:

— „Vezi tu bucata asta de pâine din mâna ta, Domnico? — Tată-tău și-a dat viața pentru ca să poți avea tu pâinea asta. — Oamenii sunt răi — oamenii sunt îndușmăniți la cuțite, Domnico, — oamenii aleargă să-și ia bucătura, unul din gura altuia”.

Spunând acestea mi-era rușine că mă număr și eu între oameni. Mi-era milă, totodată, că trebuie să samăn gândul despre răutatea ome-

nească, în inima curată a Domniciei. Trebuia să o fac.

— „Vezi tu, — după pâne aleargă toți-ca nebuni. Tot mai mult și mai mult! Nu s'ajung cu puțin, se pizmuiesc, se urmăresc, își pun cuțitul la beregată, seucid”.

— „Ce răi sunt oamenii!” a oftat Domnica. »Și tata a fost așa de rău?»

Iarăși, o întrebare, la care mă așteptam.

— „Nu, Domnico, — tatăl tău a fost un țaran român. A vrut să trăiască cinstit, câștigându-și traiul în sudoarea feții”.

Mi-a apărut tatăl ei înaintea ochilor sufletești. Înalt, drept, ca o lumânare, spătos. Cu ochii lui blânzi — ochi vrednici de a fi ochii tatălui Domniciei. Dar bucuria amintirii unui om de omenie mi-a fost turburată în curând, căci m'am gândit la înăerarea, în care a fost târit de soartă țaranul ăsta român. Am văzut învalmășala nebună, de trupuri omenești, am auzit țipete, serășniri de dinți, am simțit căldura sângelui, care curgea, curgea într'una, ca dintr'na părâu, din piepturile și brațele omenești, și am auzit și strigătul fioros al oamenilor ăstora: Pâne Pâne! — în timp ce țineam pe Domnica în brațe, pe Domnica cu bucata ei de pâine în mână

Italieni, e limpede, că dacă aceștia vor împlini obligamentul lor militar și se întorc în Italia producțiunea de câmp a Statelor-Unite va ajunge deodată într-o criză grea. Pentru ocolirea acestui rău — scrie „New-York-Times“ din izvor informat — s'au pornit pertractări între Italia și Statele-Unite, cari vor duce la o înțelegere. Numitul ziar american pretinde a ști, că temelia acestei înțelegeri va fi, că numai acei Italiani vor părăsi America, cari se vor anunța de bună voie pentru serviciul militar, iar numărul mare, va rămânea în America și astfel se va ocoli oprirea deodată a vieții economice.

Rusia strămtorată.

Paris. — Ziarul „Guerre sociale“ zice că situația Rușilor este astfel, că niciodată n'ar fi fost ajutorul României și al Bulgariei mai prețios ca în acest moment. Tripla-Înțelegere ar trebui să făgăduiască tot ce dorește România și Bulgaria, până ce Rușii mai țin Lemberg.

Dela consiliul de miniștri român.

București. — Consiliul de miniștri a încredințat pe d-nii Em. Costinescu, ministru de finanțe, V. G. Morfun, ministru de interne, ca pentru o sumă de cel puțin 10 milioane lei, să aprovizioneze comunele din întreaga țară, cu făina de lipsă populațiunii.

Consiliul de miniștri a autorizat ministerul de lucrări publice, să ia măsuri grabnice pentru construirea anuntelor șosele, cu scop militar, în valoare de 460.000 lei, luați din fondul războiului.

Am câștigat prima luptă mare la Isonzo.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Pe frontul dela Isonzo am respins în mod sângeros un atac îndreptat împotriva pozițiilor noastre dela Goriza-Gradiska și Monfalcone, cu o colonă mai mare decât o divizie. Prin aceasta am câștigat prima luptă mai mare împotriva italienilor. Italianii au avut peste 400 morți, iar numărul răniților e foarte mare.

Înțelegerea româno-bulgară.

Londra. — Corespondentul din București al ziarului „Times“ anunță că raporturile ro-

mâno bulgare sunt din zi în zi tot mai bune și, cu vremea fără îndoială, se va încheia între aceste state o alianță defensivă, a cărei bază o va crea România făcând concesii de pământ în Dobrogea în favorul Bulgariei. Atât guvernul român, cât și cel bulgar, sunt conștii de însemnătatea conlucrării acestor două puteri într-o vreme, când balcanul e într-o stare de criză, și că împreună au să se apere și să-și afirme interesele naționale. Neînțelegerile, cari despărteau aceste state în urma întâmplărilor din 1913 s'au aplatat cu vremea și s'a creat legături între ele cari nu numai că le asigură mână liberă, ci le dă totodată putința ca în apropiatul viitor să la o ținută hotărâtoare în chestia europeană.

Un articol asupra cererilor României.

Berlin. — Profesorul universitar român Basilescu publică în „Journal de Genève“ un articol asupra cererilor României.

El declară: Un partid puternic este în România pentru o împreună lucrare cu puterile centrale. România, prin neutralitatea ei a făcut un mare serviciu și triplei-înțelegeri. Cu toate acestea tripla-înțelegere nu recunoaște îndreptățirea cererilor românești. România cere toată Basarabia până la Nistru. Românii nu vor îngădui nici odată ca Banatul să devie sârbesc.

Gazetele engleze anunță golirea Lembergului de către Ruși.

Rotterdam, 12 Iunie n. — Corespondentul din Petersburg al ziarului „Times“ anunță, că de când comunicatul oficios rusec a vestit, că trupele aliaților au trecut Nistrul, cercurile rusești sunt cuprinse de o mare iritațiune din pricina sorții Lembergului. Ziarele rusești, ocupându-se de chestiunea golirii Lembergului, scriu, că de aceasta trebuie să se țină socoteală, ca de ceva, ce e cerut de războiu. Corespondenților de la cartierul general rusec li-s'a permis să anunțe ziarelor că trupele germane și austro-ungare se află la o distanță de 24 kilometri de Lemberg.

O mare luptă de alungul râurilor San și Nistru.

Budapesta, 16 Iunie.

Telegramele oficioase din cele două zile din urmă spun, că o strașnică luptă s'a încins de-alungul acestor două râuri. Armatele noastre pătrund tot înainte. Bucovina e acum deplin eliberată de dușman și Rușii se retrag spre Hoșin, și de-alungul Prutului.

La granița italiană nimic nu s'a întâmplat, de deosebită însemnătate.

— »Tată-tău, Domnico, și-a dat viața ca să trăiască alții mai bine decât a trăi el!! Uite, ca să ai tu bucătura aia de pâine în mână și să nu ți-o poată lua alții. A apărat petecul ăstade pământ, pe care trăim, ca să poată culege sămănăturile mama și cari or mai trăi după bătaia asta înfricoșată«...

Cum era să-i explic altfel pentru ce a murit tatăl ei, departe de sat, după ce a fost rănit de un țaran rus pe câmpiile Galiției?

Domnica privea la mine, ca nici când altădată. Ochii ei primiseră o cumințenie mai mare decât o avean mai înainte.

Voiam să prind clipa asta hotărâtoare, poate în viața ei și i-am zis:

»Domnico, tată-tău a murit ca român. Poți să fii mândră de el! Odată tot trebuie să moară omul — dacă moare pentru alții, e frumos!... Ție n'are să-ți fie niciodată rușine de moartea tatălui tău«...

Domnica începu să miște buzele. Voia să spună ceva.

— »Spune Domnico«...

— »Da: vream să întreb dacă are să fie mai bine cu noi, fiindcă a murit tata«?...

Și la întrebarea asta m'am așteptat dela Domnica!

...Am pus-o jos, am sărutat-o pe frunte, pe ochi, am strâns-o încă odată în brațe, mi-am dat mâna prin părul, care-mi căzuse pe frunte, și i-am spus repede, fără să mă uit în ochii ei: *Trebuie să fie mai bine!*...

Și am plecat, m'am îndepărtat, aproape fugind, de fetița, care privia nedumerită pe urma mea. Nu voiam să mă vadă cu lacrimi în ochi...

* * *

Tocmai trece pe dinaintea ferestrii. Mână singură boli. Ca o fată bărbată ce este. Alte dați ar fi fost tatăl-ei la lucru — ea s'ar fi răsfățat pe grindeiul plugului. — Acum trebuie să lucre. Mama i-a spus să-i dea mână de ajutor, i-am spus și eu — gospodăria li s'ar da de mai altfel.

Și lucră fără să crâcnească Domnica. Trece pe lângă nește copii, cari se joacă în drum și se uită la ei, de par'că ar fi din altă lume — ea e albină harnică, până când copiii ăilaiți, tovarășii ai ei de joc de eri, sânt niște copii răsfățaiți, pentru cari lucră părinții... I. Stan.

Plugul și sabia.

S'a întâmplat într-o vale, azi tăcută și liniștită, dar care în trecut a fost locul multor războaie crâncene, în urma cărora a rămas o istorie împodobită cu o mulțime de fapte mari și glorioase. Plugul trăgând brazde lungi, ferul lui scoate la suprafață o sabie ruginită, îngropată acolo de multe veacuri.

— Depărtează-te de mine! strigă sabia cu mândrie. Cum îndrăznești tu a te apropia de mine și a-mi strica răpausul de atâtea veacuri?

Tu te apropii de mine! Tu, care nu ai săvârșit nici o faptă mare, îndrăznești a te atinge de mine care mi-am câștigat renume în atâtea războaie! Tu, care ești făcut numai pentru țărani, să stai alături de mine, care strălucesc pe coapsele vitejilor și în mâinile lor.

Cu dâșii lupt, și ei prin mine câștigă biruința. Cu dâșii am luat parte în 12 războaie. Popoarele fugiau dinaintea mea ca turmele de oi. Tu mai îndrăznești acum...

— Destul cu laudele! Întrerupse plugul. Aceste fapte mari, cu cari tu te lauzi mă înspăimântă.

Tu te nutrești cu sânge, pe când eu, cu rodul muncii mele nutresc oamenii. Eu muncesc pentru a susținea viața oamenilor, pe când tu îți faci renumele nimicindu-o. Dacă tu ești câteodată întrebuițată, este pentru că oamenii nu știu să păstreze pacea și înțelegerea, care este cel mai mare bine pe pământ.

Totți înțelepții doresc sfârșitul împărăției tale, știind că numai atunci va domni fericirea și pacea pe pământ, când tu nu vei mai fi întrebuițată, și când numai pe mine și alte unelte agricole, mă vor cinsti oamenii.

Dar pentru că ai urmat armatele unor viteji... cu un trecut plin de fapte mari și glorioase, al căror nume este scris cu litere de aur în „Istoria neamului românesc“, pot să-ți dau numele de soră, căci tu ai fost un instrument de propășire.

Cu toate acestea, tu ești fiica unui trecut glorios dar eu sunt pentru toate timpurile. Mie îmi făgăduiește viitorul un renume mai pacinic și mai statornic.

Alexandru Avram.

In ploaia de granate...

— Vezi chipul la pagina 5. —

După cum s'a dovedit, în războiul actual joacă un mare rol artileria. Cu ajutorul tunurilor moderne s'au ruinat în câteva ore întărituri, cari au costat zeci și sute de milioane. Asta s'a dovedit mai cu seamă la începutul războiului european, în Belgia și Franța, unde tunurile germane și Austro-ungare în scurt timp au doborât și dat la o parte atâtea forturi și întărituri, ce le-au aflat în calea lor de cucerire.

Nu mai puțin au jucat un rol mare tunurile și pe câmpul de război din Galiția. Dar aici sub alte împrejurări. Și anume la începutul războiului se spunea că Rușii au a mulțumi unele succese de-ale lor acurateței, cu care funcționează tunurile rusești în decursul războiului s'au schimbat încă multe. Tunurile rusești pare a se fi împușinat. Iar succesul artileriei austro-ungare și germane iasă tot mai mult la iveală. Aceasta s'a putut vedea mai pe urmă în lupta dela Gorlice, unde cu ajutorul unei artilerii puternice s'a spart frontul armatei rusești. Se zice că aci s'a început lupta cu bubuitul deodată a mai multor sute de tunuri, cari cutremurau pământul. Și cum Rușii nu se așteptau la așa ceva, după o luptă de câteva zile frontul armatei rusești din acel ținut a fost spart. Odată spart frontul într'un loc, armatele aliate au luat la goană pe Ruși, cari s'au văzut siliți să se retragă de pe aproa-

pe întreg frontul, ca astfel să nu fie încunjurați de pe la spate de armata austro-ungară și germană.

De atunci încolo (din ultimele zile ale luni Mai st. n.) se țin lanț luptele în Galiția. Armatele aliate au reușit să încunjure și prindă mai multe trupe rusești, pe când armata rusească n'a mai izbutit să poată lua ofensiva pe întreg frontul, și cel mult să se împotrivescă acolo sau dincolo, mai mult sau mai puțin, ca astfel în acest timp să mijlocească retragerea grosului armatei rusești. Cam așa stau lucrurile până de prezent. De unde și când vor mai lua Rușii ofensiva, ne va arăta viitorul.

Chipul din foaia noastră de azi ne arată, o scenă curioasă în felul ei. Aci să vede efectul unei granate, care a căzut tocmai asupra unei case, unde se afla o cancelarie a ștabului ruseesc. Ofițerii Ruși studiau mapa (întinsă pe masa din mijloc) și făceau planuri asupra mișcării trupelor lor. Când deodată îi surprinde o granată din tunurile, pe cari ei le țineau poate cu mult mai departe, de cum erau de fapt. Urmarea acestei stări fu însă retragerea grabnică a armatei rusești și urmărirea ei cu tărie din partea armatelor aliate.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 17 Iunie n.

Cătră abonați!

Ne mai desparte numai câteva zile de jumătatea anului, când se isprăvește abonamentul la o seamă de cetitori de-ai noștri. Prin aceasta ne rugăm de reînnoirea abonamentului cât se poate mai curând, ca astfel să avem și noi timpul de lipsă pentru contarea banilor și rânduirea cărților din vreme. Acestea sunt tot lucruri, cari fac apoi cu puțință bunul mers al foii și se împedecă orice greșală, ce ușor poate veni înaintea, dacă toți abonații ar plăti numai în ultimele zile.

Când ne rugăm pentru reînnoirea abonamentului, suntem stăpâniți de nădejdea, că toți abonații cei vechi ne vor rămânea credincioși și pe mai departe. Iar aceasta cu atât mai mult, fiindcă trăim niște vremuri mari, asupra cărora fiecare om trebuie să cetescă ceva măcar odată la săptămână.

E adevărat și aceea, că în gazete de prezent nu se mai poate scrie asupra la toate lu-

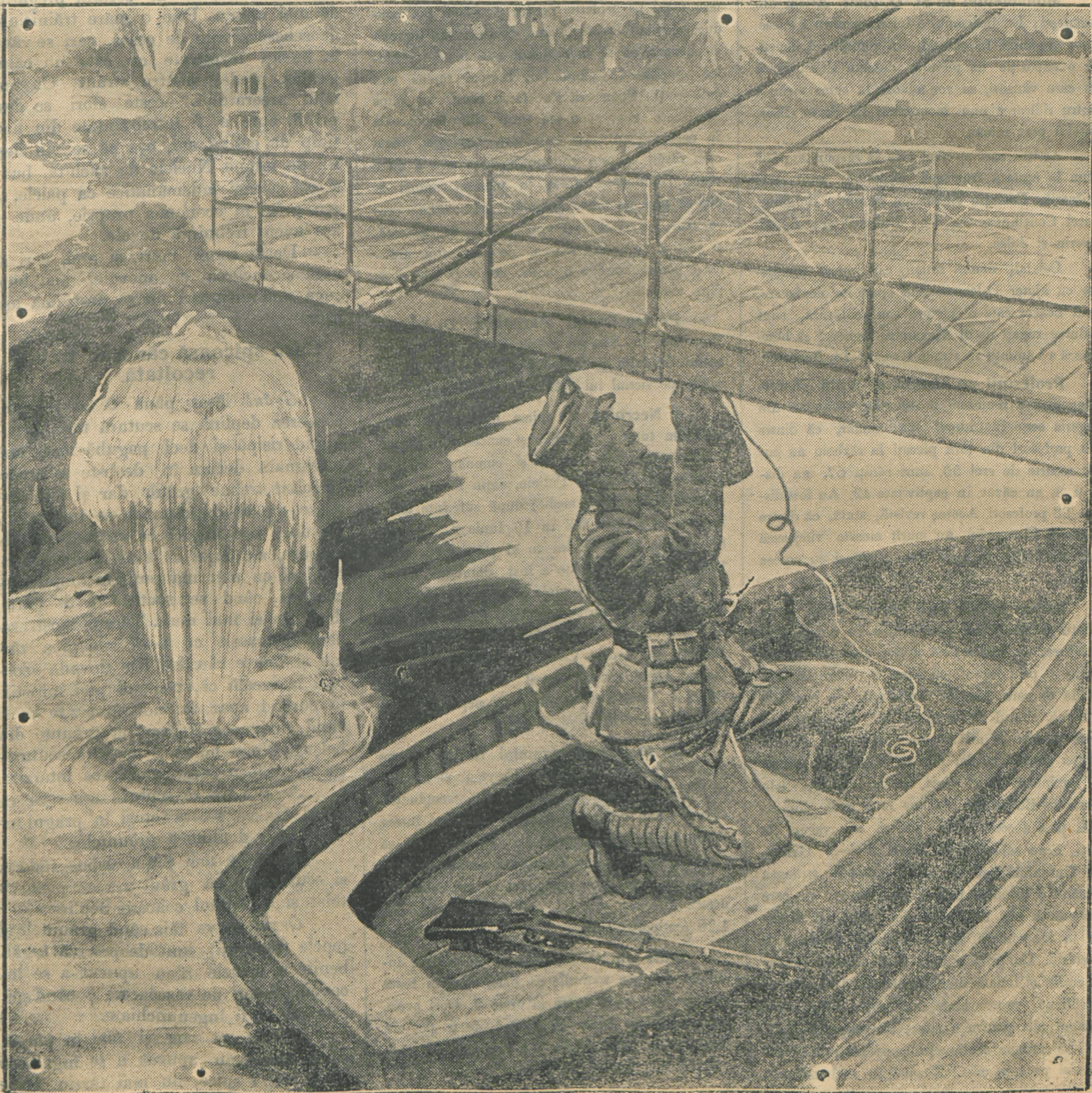
crurile, ca altă dată. Dar aceasta nu trebuie să ne facă să nu mai cetim, ci din contră trebuie să urmărim desfășurarea tuturor întâmplărilor din zilele noastre. Cunoscând starea noastră din trecut, cum și cele petrecute în prezent, cu atât mai bine orientați vom fi în viitorul apropiat, care de sigur ne va aduce multe schimbări. Iar atunci de unde să știe omul ce să facă sau să zică, dacă nu va avea în mână o gazetă, care sa-l fi ținut mereu în curent cu cele petrecute în lume?

Iată deci, că abonarea unei foi este nepărat de lipsă pentru orice Român mai de dai Doamne. Cât ce privește „Foaia Poporului“, ea de peste 20 de ani se străduiește la luminarea și cultivarea poporului nostru în toate privințele. Pentru ajungerea acestui scop am făcut tot ce am putut până acum. Iar în viitor de asemenea ne vom strădui să facem tot ce putem.

Trebuie să amintim însă, că chiar în acest an au dat și peste noi greutăți dintre cele mai mari și mai neprevăzute: deodată cu declararea războiului a venit cenzura (controla) peste foi, care ne-a adus greutăți tehnice și altele de tot felul, apoi mobilizarea mai multor persoane din redacție și tipografie, scumpirea hârticii, a cernelii de tipărit, a benzinei etc. etc.

In ploaia de granate.

— Vezi descrierea la pagina 4. —

Dar cu toate acestea, având în vedere starea materială grea a poporului nostru, nu ne gândim la urcarea prețului foii, cum au făcut multe gazete. Ne rugăm însă pentru reînnoirea abonamentului din partea tuturor abonaților vechi, eum și pentru lăfșirea foii noastre în cercul cunoștințelor D-Voastră. Aceasta nu e prea mult cerut, dela un Român bun, cum ne place a crede pe fiecare abonat și cetitor al foii noastre.

Abonații vechi sunt rugați a trimite banii cu mandatul ce li s'a trimis în foaie, pe acela e pus numărul foii lor; cei noi sunt rugați a spune, că numai de acum abonează foaia; iar ceice plătesc în persoană la Sibiu, să aducă mandatul cu ei, când plătesc.

Mai facem apoi cunoscut, că **numeri de probă** trimitem, la dorință **oricui gratis**. Să se ceară numai pe o cartă postală. Lăfși deci »Foaia Poporului« peste tot locul! Aceasta e cea mai veche și mai ieftină foaie populară, care apără interesele neamului nostru.

Concertul de binefacere, aranjat de societatea Sibiienilor cu sprijinul și protecțiunea Ex. Sale Dlui loc. de mareșal Njegovan, a reușit foarte bine. Un public numărös a luat parte și s'au produs bine D-nii Koriczanski, Dr. Ionel Crețu, Ionel Crișianu, care a fost deosebit de mult aplaudat și alții.

Monumentul lui St. O. Iosif. Aflăm din București: La îndemnul d-lui Alexandru Agnese, se va organiza în curând, în rotonda Atheneului, o expoziție de pictură, desen și sculptură din care vânzări, se vor adăoga la suma strânsă pentru ridicarea unui monument lui St. O. Iosif, marelui poet român,

Artiștii cari au avut voie să răspundă până acum la această frumoasă inițiativă, sunt d-nii Bednarik, Eustațiu Stoescu, Serafim, Bulgăraș, Burel Constantinescu, d-na Bednarik și sculptorii Severin și Jalea.

Ceialalți domni artiști, cari vor să completeze cu ajutor D-lor, această operă de binefacere, dând fiecare câte o pictură sau sculptură, sunt călduros rugați de dl Alexandru Agnese, să binevoiască a-l anunța în strada Romană 14, București.

Profesorii pe câmpul de luptă. Revista pedagogică a reuniunii profesorilor secundari din Ungaria scrie în ultimul său număr, că dintre 819 profesori din țară plecați la războiu au suferit moarte de eroi 50, sunt răniți 67, au dispărut 8, au căzut în captivitate 42. Au fost distinși 28 profesori. Aceeaș revistă, arată, că dintre profesorii Germaniei au murit moarte vitejească 941, iar 1802 profesori sunt distinși cu crucea de fier.

Inc'un mijloc de a cuceri. Mulți dintre soldații germani, cari pun lumea în uimire prin îndârjirea, cu cari rezistă atâtor dușmani se mai disting și prin faptul, că sunt în stare să dea dovadă de rare însușiri sufletești, ca bunătate de inimă, simțul de dreptate etc. E drept, că aceste însușiri le aflăm din belșug și la fiii Franței generoase, dar mai rar o pildă de bunătate de inimă, ca și aceea, care a avut loc zilele trecute la Budapesta. Anume la o gară din capitala țării a sosit zilele acestea un vagon de răniți. Erau soldați de-ai noștri și de-ai Germaniei. Un infanterist din garda prusiană străngea în mână o baionetă infiptă în ciomag, cu care comandantul ruși în luptele din urmă își trimețeau în foc soldații, fără altă armă, pentru a fi măcelăriți. Un privitor dela gară observă ciomagul curios și îndată ofere gardistului 100 coroane în schimbul armei luate dela ruși. »Nu vând ciomagul nici pentru o mie«, i-se răspunde. »Îți dau 150 coroane!« stăruiește cumpărătorul. »Nu-l dau nici pe zece mii!« Tocmai în acel moment

se dase jos din vagon un soldat rănit de-ai noștri, așteptat de copii și nevastă în sărăcie, jale și mizerie... Gardistul german s'a uitat lung la grupul de lângă vagon, apoi s'a îndreptat spre cel ce dorea să-i cumpere ciomagul: »Domnule, și-l dau cu 150 coroane!« Persoana bine îmbrăcată scoase portofelul să plătească; dar germanul nu luă banii în mână, ci zise: »Fii bun, d-le, dă-i femeii sărace de colo, care stă cu copiii lângă bărbatul său rănit, dar nu le spune că banii sunt dela mine...« Și i-a dat.

Recolta în România. Din București se anunță: La ministrul de domenii s'au primit în ultimul timp știri destul de bune cu privire la recoltele din întreaga țară.

Ploile care au căzut în cursul lunii Mai au fost aproape generale și au avut o influență binefăcătoare asupra lanurilor de grâu și asupra porumbului în deosebi, pe cari l-au ajutat în creștere și au înlesnit mult primul prășit.

În câteva județe însă, grâul a fost atins de rugină, fără ca să se cunoască până în prezent care va fi influența acesteia asupra recoltei viitoare. Orzul și ovăsul se desvolcă în condițiuni bune.

Minune în tranșee. Un ofițer de pe câmpul de războiu din Galiția povestește următorul lucru interesant dintr'o luptă. Eram cu compania înaintea satului X. Așteptam să încețeze focul pe artilerie, pentru ca să-mi pot conduce voinicii la atac, când deodată văd îngrozit de spaimă, că se îndreptează spre mine o ghiulea rătăcită. În gând îmi luasem rămas bun dela viață. Știam, că s'a sfârșit totul. În clipa următoare însă, când mă trezii din buimăceala în care mă aruncasem bubuitura exploziei văzui cum răsări ca prin minune înaintea mea o mare cruce. Ghiuleaua intrase în pământ numai la câțiva pași de mine scurmând o moviliță, care se vede, că va fi fost vre o ruină de biserică, și scoțind la iveală crucea, pe care mi-a aruncat-o înainte. Iată o minune, căreia îi pot mulțumi viața.

Pentru fondul ziaristilor. Dl Ioachim Pop, inv. în Feneșul săsesc a dăruit 5 cor. pe seama fondului ziaristilor români, în loc de cunună, pe sicriul lui *Silvesiru Moldovan*.

† **Necrolog**. Cu inima înfrântă de durere anunțăm tuturor rudeniilor și cunoștințelor că, iubita noastră soră, mătușă și cumnată: văduva *Ecaterina Rusu* n. Puticiu, soția fostului mecenat: Ioan Rusu, medic; după suferințe îndelungate, a reposat Joi în 10 Iunie n., la orele 8^{1/2}, seara, în al 71-lea an al etății. În mormântarea scumpei răposate a fost Sâmbătă în 12 Iunie st. n. 1915 la orele 5 p. m. în Brad. O deplâng întristatele surori: Văd. Elisabeta Părău n. Puticiu, văd. Amalia Ionescu n. Puticiu. — Lucreția m. Leuca, Valeria m. Dr. Robu, Andreiu, Alexandru și Gavril Puticiu. Dr. Ioan Robu și Aurel Leuca, nepoți și nepoate. Fie-i memoria eternă!

Harta (mapa) țărmlui italian, o are foarte bine prelucrată G. Freytag și Brendt, (Wien VII, Schottenfeldgasse 62), scoțându-o tocmai acum din tipar. În ea e înfățișat întreg țărmlul italian și socotind, că cine vrea să urmărească luptele au Italia, are neapărată lipsă de ea, de aceea o recomandăm și noi cetitorilor noștri. Mărimea ei e 1:1, 500000, prețul cor. 1.20 (cu portó 1.30).

Băile din Ocna, până ce nu se vor introduce din nou trenurile de baie, stau în toată ziua deschise până seara la orele 7. Deci aceia, cari pleacă din Sibiu cu trenul de 5 pot în tihnă să iee baie.

ECONOMIE

Seceratul și cositul spicoaselor.

Secerișul e cea mai însemnată și mai grabnică lucrare economică. Insemnată, că fiind singura plată și răsplată pentru muncă și spele ce economul le face pregătind pământul și apoi sămănând, cultivând și trebuind a rămânea, luni dearândul, în așteptare, acum în speranță, acum în temere până să se vadă stăpân pe roadele ce a produs. Grabnică, fiindcă secerișul, așadar recolta de căpetenie, trebuie săvârșit tocmai la soroc adecă în curs de câteva zile. Este dăr neapărat a face

Pregătiri cu săptămâni mai înainte. Astfel sunt: Dregerea și uneori înlocuirea uneltelor de secerat, agonisirea legăturilor și altui material, arvunirea lucrătorilor și punerea în rândueală și curățenie a magaziei, podului, lăzilor, șurei și c. l. Legăturile se pregătesc, ca de obicei, din nuele de răchită, curpeni și mai ales din chiar paie secerate sau din paie de secară, pregătite de mai înainte. Prin o mare trăinicie se deosebesc sforile de cosaș, cari se vând în bucăți înzestrate cu câte un căluș (scăluș, predel) pentru strâns. Cu prilejul treeratului, aceste sfori se desprind, spre a fi întrebuințate din nou timp de câțiva ani, așa că se vin destul de ieftine. Nuelele de răchită, bune și ele și mai îndemnatice ca paie, se vor prăsi în economia proprie, unde și așa avem trebuință de ele.

Decât snopi mari și grei, cari se uscă și încarcă cu anevoie, mai bine ceva mai mici, cari nu se destramă așa ușor.

Care spicoasă când ar trebui recoltată.

Grâul lăsat până ce ar fi ajuns coacerea deplină se scutură tare, pricinind risipă și deci pagubă multă mai însemnată decum în deobște se crede. Recoltat trebuie grâul, dar și alte spicoase, pe când grăunțele se turtesc între dinți sau unghii ca ceara ținută la răcoare, nu după ce s'au învârtoșat cu totul și cu atât mai puțin în timpul răscoacerei, când se scutură a 3. parte, dacă nu și mai mult. Țărani noștri seceră spicoasele cu 4—7 zile prea târziu și foarte rău fac. De dovadă scoatem la iveală că, urmând ploi, miriștile în curând apar la noi, înverzite ca și când cineva ar fi presărat grăunțe din belșug. Noua holdă e datorită scuturării și mijlocit secerișului prea întârziat.

Secara nu se scutură așa ușor ca grâul. Se va seceră totuși în pragul învârtoșării depline a grăunțelor.

Alacul e mai puțin espus cădereii și scuturării ca grâul așa că poate fi tăiat și în ajunul coacerei depline.

Orzul se va tăia când grăunțele și țepele (țăpăruji) sunt deopotrivă îngălbenite și spicele n'au apucat a se încovoia. Semn de răscoacere e când spicele pâr a fi ingenunchiate.

Ovăsul se taie și mai în pârghă, când adecă au apucat a se îngălbeni până lângă spice, nu mai târziu. Gră-

unțele aflătoare la vârf, ca mai grele, se scutură ușor. Coacerea mai departe urmează în snopi și apoi în stog ori șură.

Seceratul. Spicoasele se taie, știut e, cu secerea, coasa, sau mașina. Cu ajutorul *secerei* firele se aleg bine chiar încărcate fiind, se taie cu îndemânare fără a se scutura tare și se rânduiesc spic la spic, ceea ce la treeratul cu imblăcii era cerință neapărată. De când cu mașinile de treerat însă, cari îndeasă cu acelaș neastâmpăr, spice rânduite sau încălcite, practicarea secerei merge, și la noi, scăzând cu repejiune. De unde odinioară era obicei de a tăia cu secerea, până și ovese mărunte, astăzi vedem cosindu-se chiar și grâne frumos crescute. Păcatul secerei, păcat greu și fără leac, este, că lucră fără mai nici un spor și cere astfel mari cheltueli și pierde de timp, la secerat mai prețios ca ori și când. Adevărul e, că secerea cere la jugăr catastral (1600 stânjini pătrați nu mai puțin de 6—15 zile de muncă, coasa însă mult 2 zile, ear mașina abia 2 oare. Aceste cifre, luate din practică, așa credem, ajung spre a mărgini întrebuintărea secerei atât de migăloasă la vetrele țolănite val-vârtej de așa, încât n'am putea izbuti cu altceva. Practicarea secerei pe o scară mai întinsă ni se pare îndrituită cel mult unde ar fi stând la îndemână brațe foarte eftine. Tot așa îndreptățiți sunt economii mărunței cari, ajutați de ai familiei, în cinste, în curând isprăvesc seceratul alor câteva fășioare de holdă.

Coasa împedecată. Țăranii noștri ardeleni aplică și ei, mai pretutindeni, coasa îndatinată, însă numai când au de a tăia spice, cari nu s'ar putea alege și lega în regulă, fie că sunt prea scurte sau încărcate de măsăriche, polomidă, muștar sălbatic sau alte burueni. Celelalte spicoase, așadar grânele, orzul și c. l. ar trebui recoltate prin *coasa împedecată*, numită și *coasă cu greblă* (hreapcă), pe care lucrătorul deprins o cârmuește de minune, tunzând paietele înspicate toate până lângă pământ și depunând neted pală lângă pală mai frumos ca din secere. Dacă lucrătorul e meșter, grebla croită în regulă și holda nu prea înaltă, cositul merge strună și puțin se scutură, ca și cu mâna. Unde sătenii nu se pricep în mânăuirea coasei împedecate, ar trebui aduși de aiurea 2 sau 3 lucrători dibaci pe ales, cari să premeargă cu exemplu și servind drept călăuză. În ciuda războiului, care bântue azi, prin orășele noastre mai mări, întotdeauna se găsesc o seamă de cosași meșteri, veniți din Banat și de aiurea.

Spicele lăsate cum s'au croit în *brezde* sau *poloage* (porloage), se uscă, cu burueni cu tot, mult mai repede decât stând îndesuite în snopi legați și elaiți, în care aerul și arșița soarelui răsbat prea cu anevoie. Apa de ploaie trece ușor printre spice cari astfel se umezesc, dar tot așa ușor se svântă, fără temere de a se încinge sau de a încolți. Dar dacă e așa și din propria pățanie știm, că așa este, atunci ce poate fi mai nimerit decât să urmăm exemplul acelora, cari lasă spicele cosite în brezde 3—5 zile, apoi le strâng în snopi cari se pun după aceea la adăpost, sub

coperiș sau în stog, se înțelege, fără a fi clăit snopii ea de obicei. Astfel am văzut urmându-se în Bohemia și Germania. Notăm în urmă, că holdele nu tocmai înalte de grâu, orz și ovăs se cosesc înspre miezuina locului, asemenea erbii. Secara însă și holdele înalte de grâu trebuie cosite în răspăr, adecă înspre spicele încă necosite, de cari se răsămă paiete puțin înclinate, întimpinând astfel căderea prea de sus și cu ea scuturarea. Cosașii sunt întovărășiți fie-care de câte o femeie sau băețan care prinde și leagă paiete în snopi, spre a deschide astfel drumul cosașului următor.

Pentru 10 jugăre cositură snopită gata nu trebuie decât 7 cosași (uneori și numai 5 și altele 10) și tot atâtea femei cum și alte două femei, cari greblează și strâng rămășițele spicelor, în total 16 zile de lucru așa că de jugăr s'ar veni mai numai 1½ zile. Cu secerea ar fi trebuind, pentru tot atât-a jugăre, nu mai puțin de 60—100 zile de lucru.

Înlocuind, și la noi, secerea prin coasa împedecată, câte brațe și cheltueli, câtă trudă și cât timp nu s'ar putea cruța! În treacă fie adăogat, coasa dă paiete mai multe și mai buruenoase, așadar mai nutritoare, ca secerea, pe lângă aceea că nu suntem nevoiți a cosi miriștea, pricinuid astfel o nouă lucrare, scumpă și ea, mai ales azi în toiul marelui războiu.

Cositul cu mașina. Mai pre sus și decât coasa e *secerătoare* sau *mașina de secerat* care, trasă de 3 sau 4 cai, isprăvește cele 10 jugăre în curs de numai 1½ zile. Aceste mașini sunt de 3 feluri, unele pentru cosit în brezde, altele, cari taie și adună spicele, earași altele, cari taie și leagă snopi cu sârmă sau altceva. În America nordică, țara minunățiilor industriale, sunt mașini, cari în acelaș timp cosesc, snopesc, treeră și sortează grăunțele în saci. Amănuntele ne ar duce prea departe

Atâta numai că, în schimbul lucrului aievea sprinten, secerătoarele au și scăderi, între altele, că sunt prea meșteșugite, scumpe, grele și espuse stricăciunei așa că se potrivesc mai numai pentru cultura în mare, nu și în mic și cu atât mai puțin pentru coaste repezi s'au fășii înguste. Unde sunt brațe de ajuns, întâetate se va da coasei împedecate, unde nu, se va face întrebuintăre de mașini.

D. Comșa.

Nutrețuri.

— Puneți nutrețuri, băeți! Puneți nutrețuri! Acestea a fost cele dintâi vorbe ce a spus feciorul lui Simeon Militaru, când a venit din oștire și s'a așezat în Răscrucea.

Românii însă îi răspundeau:

— Păcatele noastre! Noi n'avem pământ de ajuns pentru porumb, dar să mai punem și nutrețuri!

— Dacă ați pune nutrețuri, ați avea și porumb mai mult.

— Cum așa?

— Iac'asa: având nutrețuri, ați hrăni mai bine vitele; având vite mai bune ați face arături mai adânci de cu toamna și ați scoate de pe fiecare holdă de porumb câteva măcișuri mai mult.

Oamenii se prefăceau a-l crede, dar cât se vedeau între ei, zâmbiau pe supt mustață și șoptiau:

— Cam ageamii cărturarul nostru.

N'au trecut însă nici trei ani la mijloc și Răscruceii au băgat de seamă, că feciorul lui Simeon Militaru nu duce grijă, că n'are cu ce și scoate vitele din iarnă. Vitele lor le sculau de coadă și cădeau pe brazdă când eșiau la plug iar vitele lui Militaru sburau când eșiau în primă; vară.

Și nu odată s'a întâmplat ca unii din ei să alerge la Dinu, întocmai cum alerga greerul din poveste »la vecina sa furnică«;

— Dă-mi băiatule, vre-o sarcină de fân că-mi mor vitele de foame!

Dinu le da, dar nu uita să le spue:

— Puneți nutreț, băeți! Puneți nutrețuri!

Și după câțiva ani de nu prea mare belșug, veni un rău, când nu se făcu nimic. Sămănturile se pârlișeră pe ogoare, izlazul era negru, pământul crăpat și cerul totdeauna senin. Șirile vechi de pae de grâu fură mâncate încet încet și într'o bună zi Răscruceii se poméniră fără fir de nutreț. Numai Dinu Simeon Militaru mai avea o căpiță de vr-eo trei cară bune de fân de trifoi și luțerna de pe cele două pogoane din grădină era bună de coasă. În anul acela au pierit jumătate din vitele răscruceilor și oamenii s'au învățat minte.

Veniau ba unul, ba altul la ginerele popii:

— Dinule neică, să ne înveți și pe noi cum să punem nutrețuri la anul!

— Cu dragă inimă! răspunse feciorul lui Militaru. Dar ce vreți voi să puneți: trifoi ori luțernă?

— Ce-o fi mai bun.

— Amândouă sunt bune, dar eu v'as îndemna să puneți luțernă, că ține mai mult.

— Cât?

— Vre-o cinci-șase ani.

— Dar trifoiul?

— Doi ani.

— Ei, atunci punem luțernă!

— Așa vă zic și eu.

— Da' câtă sămăntă merge la holdă?

— Să tot meargă 15 kilograme.

— Da'i scumpă?

— Hm! Nici ieftină. Dar noi să ne căsnim s'o luăm fără plată, dacă s'o putea.

— Bine ar fi.

— Ia să vă iau eu înscris. Care se trece pe listă?

— Eu!

— Și eu!

— Mă trec și eu!

— Pune-mă și pe mine!

Se făcură în curând cincizeci de inși!

Trecu vara și pe toamnă începură ploile, cari făcură să crească mohor pe locuri. Când căzu cea dintâi zăpadă, Dinu scrie unui prietin din Budapesta să întrebe la Ministrul de Plugărie, ori la Insoșirile economice dacă au sămăntă de luțernă ori de trifoi. În acelaș timp se duse și în capitala comitatului și cu ajutorul unor foști tovarăși ai lui de școală, isbuti să ia făgăduiala prefectului, că are să ceară pentru județ sămăntă de luțernă dela Minister, pentru a p împărți fără plată la oamenii cari ar vrea să pue.

Dar în acest timp, Nicoli, logofătul boieresc sămăna vrajba între el și oameni, până când îl găbuiră într'o seară niște flăcăi spoșiți cu furingens pe față și-l bătură mușește și pe infundate de -iau tăiat pofta de minciuni.

C. Sandu-Aldea.

Va urma.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului“

CAUT

pentru **prăvălia mea micștă, un băiat** din familie bună care posedă limba maghiară și are barem 2 clase gimnaziale ori reale ca ucenicu pre lângă condițiuni favorabile Traian Baicu comerciat în Zaltna com. Albei-ferioare.

Caut econoamă

inteligentă, serioasă, pentru conducerea economiei casnice; să știe fierbe foarte bine. Oferta cu fotografie. (Un singur băiat nu formează piedecă). Viora Dr. Ciordaș, Beiuș-Beleňyes Com. Bihor.

Se caută

o femeie bătrână, cu numele Ana Güneșch din Cristian de 75 ani. Are ochi vineți, gât gros, părul tăiat. Poartă o haină neagră și păpuși cu șireturi. A plecat în 14 Maiu de acasă.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă se răspândesc pretutindene, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. . . . Informații să dau și comande să primesc la administrația „FOIA POPORULUI”. . . .

Nr. 700/915 not. 2129

Publicațiune.

Comuna politică Colun aduce la cunoștință că în 20 Iunie a. c. dă în întreprindere prin licitațiune minuendă facerea unei corăbii mari preste Olt.

Prețul strigării 2000 cor., vedu 10%. Condițiuni mai detaliate se pot vedea în cancelaria notarială din Scoariu.

Colun, 5 Iunie 1915
I. Pralea Huiu Moise
notariu. primariu.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Raglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asuprereverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoși și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

MOBILE lucrate solid și conștiențios ...
se pot comanda la
EMIL PETRUȚIU
Fabrică de mobile
SIBIIU — NAGYSZEBEN, A.A.A.A.
str. Sării 37
Specialist în:
MOBILE DE TOT FELUL
pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni
Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg
Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

De 20 de ani se recomandă ca un mijloc probat împotriva

EPILEPSIEI (boala rea, călcătură)

și a slăbirii nervilor leacul numit „Epilepticon” pregătit de farmacia „la Lebedă” din Frankfurt an Main. Medici, și spităliuri îl recomandă ca un mijloc foarte bun chiar și pentru boala cari își au izvorul în derăpanarea nervilor, cum este, boala lor Vitus (tremurici), isterie, dureri și slăbiciuni de nervi (junghieri prin corp) și altele. Micsorează atâtărea bolnavă a creierilor, atâtăcurile se răresc până ce demultele încetează cu totul; bolnavi simțitori și chiar și copiii supoartă ușor acest mijloc, fără de-a avea nrmări stricăcioasă. — Dr. med. Carl Ganz scrie: „nici un alt mijloc nu aduce servicii așa de bune, la vindecarea epilepsiei”. Prețul de cutie 7 Cor. Să poată căpăta în toate farmaciile.

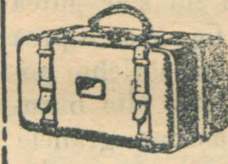
La dorință se poate căpăta o carte gratis despre boala aceasta. Depozitele principale sunt la farmacistul Josif Török, Budapesta Király utca 12 și în farmacia „Salvator” Pozsony Am Domplatz.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru căruțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit.

Toate articolele din brânsele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștiențios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, copertoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

JULIUS GRAVENHORST,

curelar în Orăștie-Szászváros,

recomandă onoratalui public

Atelierul seu de curelărie, șelărie și coferărie.

unde se execută ori ce fel de lucrări aparținătoare acestei brânse cu prețuri foarte moderate.

Magazin bogat: în brâne pentru mijloc, curele pentru opinci, șele și călărit, vânat, sport și voiaj și alte articole de galanterie cu prețuri moderate.

Mare asortiment: în tureci (gamași) de piele și de înfășurat pentru turiști și escursionisti.

Toate articolele din brânsele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Curele pentru mașini, curele de cusut și legat permanent în deposit.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștiențios.

Cumpăr și vând tot felul de piel verzi.

Calfe și ucenici se primesc.

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alul Bergmann & Co., Teschen a/Etbe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pistrueilor și de cel mai asolțat întru susținerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multeori Fizi precauți la cumpărare și să se observe apriat la marca „Steckenpferd” și la firma deplăni! Se poate căpăta (à 1 Kr.) în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Manera” (à 80 fil. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea mânilor la dame în stare gingașe.

1839

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri

Loc de cură și stabiliment de idroterapie (vindeare cu apă)

St. Radegund lângă Graz.

Situația minunată, scutită, în munți, 750. m. deasupra nivelului mării, cu întinse păduri de brazi și numeroase promenazi, climă stămpărată, și apă de izvor ce conține radu. Metodă științifică de-a vindeca cu apă aplicată individual, massagi, electroterapie, băi de soare și aer, cure de îngreșat și de întărire, sau de slăbire, bucătărie cu dietă, pentru boale de asimilare.

Sezonul din Aprilie — Octomvrie.

Prețuri moderate.

Prospecte trimite gratuit direcțiunea.

Dr. Emeric Beszédes
medic-șef.

Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu